

Hållbarhetsrapport 2022

GÖTEBORGSOPERAN AB:S Hållbarhetsrapport 2022 utgör en separat handling till förvaltningsberättelsen och har upprättats i enlighet med årsredovisningslagens krav. Hållbarhetsrapporten antogs av styrelsen 3 februari 2023.

Hållbarhetsstyrning

GöteborgsOperan är en samhällsaktör som med kreativitet, ett modernt synsätt, nyfikenhet och öppenhet ska ge alla invånare i Västra Götalandsregionen tillgång till opera, dans, musikal och konserter. I det uppdraget och inom hela verksamheten strävar GöteborgsOperan efter hållbarhet ur ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv. Arbetsätten bygger på att alla resurser används klokt och ansvarsfullt.

GöteborgsOperans uppdrag

Ägardirektiv till GöteborgsOperan

GöteborgsOperan är ett aktiebolag, helägt av Västra Götalandsregionen. I ägardirektivet framgår bland annat att bolaget ska upprätthålla och utveckla sin nationella och internationella position som ett av norra Europas intressantaste operahus.

Utifrån operahuset i Göteborg och scenen i Skövde, genom turnéer, gästspel och digitala medier, ska GöteborgsOperan nå invånarna i Västra Götaland, oavsett ålder, kön och/eller social bakgrund.

GöteborgsOperan ska även ge internationell lyskraft till Västra Götaland och bidra till att utveckla regionens kreativa potential och kompetens inom scenkonst.

Fem strategiska områden

Västra Götalandsregionen har antagit en kulturstrategi och regional kulturplan 2020–2023 som är grunden för den regionala kulturpolitiken och för uppdragen till de verksamheter som finansieras av kulturnämnden. I planen formuleras fem strategiska områden:

- Vidga deltagandet – öka deltagandet i kulturlivet och stärka barns rättigheter
- Gynna nyskapande – stärka konstnärers villkor och erkänna ideella krafter
- Utveckla kapaciteter – arbeta sektorsövergripande och samverka om resurser, kunskap och kompetens
- Nyttja tekniken – stärka den digitala kompetensen
- Öka internationaliseringen – ta tillvara befintliga kontakter och kunskaper

Uppdrag och mål

Utifrån den regionala kulturplanen har GöteborgsOperan i dialog med kulturnämnden satt följande utveckling och mål i fokus under perioden 2021–2024:

Mål 1: GöteborgsOperan ska upprätthålla och utveckla sin position som en internationellt framstående mötesplats för scenkonst av högsta kvalitet.

Mål 2: GöteborgsOperan ska medverka till att utveckla nya berättelser och kompetenser inom scenkonsten.

Mål 3: GöteborgsOperan ska vidga möjligheterna för alla invånare att uppleva en mångfald av scenkonst på scenerna i Göteborg, på turné och i digitala kanaler.

Mål 4: GöteborgsOperan ska bidra till regional utveckling och till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Vision, verksamhetsidé och strategi

GöteborgsOperans vision är att vara ett av norra Europas ledande operahus. Det innebär bland annat att hålla en hög konstnärlig kvalitet, vara en idébärande, lärande och professionell organisation samt ha en ekonomi i balans.

Verksamheten ska fortsätta leverera kvalitet och hålla en hög klass inom opera, dans, musikal och konserter. Det förutsätter en hållbar finansiering, långsiktig planering och affärsmässighet. Medarbetarnas specialistkunskaper, erfarenhet och engagemang ska tas tillvara. Produktio-

ner och publika evenemang ska beröra och överträffa publikens förväntningar. Genom egna uppsättningar och samproduktioner ska GöteborgsOperan bidra till att stärka Västra Götaland som kulturregion.

I GöteborgsOperans strategiska framtidsplan för 2021-2024 formuleras tre strategiska områden:

- Vi är tillgängliga och välkomnande.
- Vi är framstående.
- Vi arbetar hållbart.

GöteborgsOperans kärnvärden:

- Professionella
- Engagerade
- Nyskapande

GöteborgsOperan har under året arbetat med sex strategiska projekt för att säkerställa verksamhetens fortsatta utveckling:

- Utveckling av fastigheter och framtida lokalbehov
- Kompetensförsörjning och ledarskap
- Digitalisering
- Samarbeten/sponsorer/näringsliv
- Framtida publik
- Regional verksamhet och turnéer

Projekten Digitalisering och Samarbeten/sponsorer/näringsliv har avrapporterats under 2022 och ingår nu i ordinarie verksamhet.

Styrning och uppföljning

Varje mål i GöteborgsOperans uppdrag har ett antal indikatorer som följs upp och rapporteras varje verksamhetsår till Västra Götalandsregionens kulturnämnd enligt beslutad tidsplan.

Styrdokument som grund

GöteborgsOperan agerar och bygger sin verksamhet utifrån Västra Götalandsregionens policyer och riktlinjer. Med dessa som grund har GöteborgsOperan tagit fram och implementerat kompletterande och verksamhets-specifika policyer, riktlinjer, rutiner och handböcker där det har behövts, exempelvis miljöpolicy, personalhand-

bok och ekonomihandbok. Alla styrdokument och handböcker finns tillgängliga på GöteborgsOperans intranät.

Krav på leverantörer

GöteborgsOperan följer Västra Götalandsregionens riktlinjer i upphandlingar. Kontraktsvillkoren omfattar FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s åtta kärnkonventioner, FN:s barnkonvention, nationell lagstiftning (arbetsmiljö, arbetsrätt och miljö) som gäller i tillverkningslandet samt FN:s deklaration mot korruption.

I de flesta förfrågningsunderlag hänvisar GöteborgsOperan till dessa kontraktsvillkor och anbudsparterna måste i anbudsformuläret bekräfta att de uppfyller villkoren.

Riskmedvetenhet

Vartannat år gör strategiska ledningsgruppen för GöteborgsOperan en grundlig verksamhetsövergripande riskanalys med stöd av extern konsult. Övriga år görs en översiktlig riskanalys internt, uppdaterad utifrån aktuellt läge.

Senaste riskanalysen med stöd av extern konsult gjordes i början av 2022. Utfallet blev en uppdaterad riskkarta med de 20 högst värderade riskerna utifrån väsentlighet och sannolikhet. Baserad på riskanalysen gjordes en ny internkontrollplan. I slutet av 2022 uppdaterades riskanalysen och styrelsen fattade beslut om den i december inför att 2023 års internkontrollplan skulle tas fram för att därefter sändas till Västra Götalandsregionen. Kontroller enligt internkontrollplanen är en central del i verksamhetsstyrning och beslutsfattande, och följs upp årligen av styrelsen.

En ny organisation kring Säkerhet och beredskap presenterades under året. En ny krishanteringsplan samt nya instruktioner för ledningsjour, föreställningsjour med mera godkändes i ledningsgruppen i augusti och gäller sedan dess.

Chefer i strategigruppen delar på ansvaret att veckovis ha ledningsjour. Dessutom är en chef eller projektledare jour vid varje föreställning.

Det genomförs även verksamhetsspecifika riskanalyser, exempelvis kartläggningar av miljöaspekter och arbetsmiljörisiker.

Mänskliga rättigheter

GöteborgsOperan respekterar och stödjer mänskliga rättigheter. Grundtanken är att människan föds fri och att alla människor är lika värda, vilket bland annat omfattar

barns och kvinnors rättigheter, rätten till hälsa och utbildning samt rätten att inte bli diskriminerad. Insikten om människors lika värde och rättigheter samt respekten för varje individ är en förutsättning för en framgångsrik verksamhet och en bra arbetsmiljö.

Respekt för individen och alla människors lika värde är grundläggande i alla GöteborgsOperans relationer, både interna och externa. Ingen medarbetare eller besökare ska diskrimineras eller trakasseras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Alla ska, om kompetensen är likvärdig, ha samma möjlighet till anställning vid GöteborgsOperan samt rätt till hälsa, säkerhet, utveckling och inflytande i arbetet.

GöteborgsOperan arbetar aktivt med att identifiera, förebygga och åtgärda risker, oönskade effekter och beteenden kopplade till respekten för mänskliga rättigheter i alla led.

GöteborgsOperan följer Västra Götalandsregionens riktlinjer i sina upphandlingar. Kontraktsvillkoren omfattar bland annat FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och FN:s barnkonvention.

Organisation och ansvar

GöteborgsOperans styrelse är politiskt tillsatt och vd utses av styrelsen. Ledningsorganisationen består av ledningsgrupp, strategisk ledningsgrupp och konstnärlig ledningsgrupp.

Det är styrelsen och den verkställande ledningen som utifrån ägardirektiv och uppdrag från kulturnämnden fastställer operans vision, verksamhetsidé och strategi. Vd har det övergripande ansvaret för att dessa bryts ner på mål, fokusområden och handlingsplaner. På uppdrag av vd ansvarar chefer och medarbetare, inom ramen för sitt ansvar och sina befogenheter, för genomförande och uppföljning av mål samt handlingsplaner.

GöteborgsOperan finansieras genom statliga och regionala bidrag, sponsorer från näringslivet samt med egna medel, i första hand biljettintäkter.

Intressentdialog

GöteborgsOperans verksamhet bygger på att intressenterna känner förtroende för operan och de värden verksamheten representerar. Intressenterna påverkar och

påverkas i varierande grad av verksamheten. Genom kontinuerliga dialoger håller sig operan uppdaterad om krav och förväntningar som olika intressenter har på verksamheten. Intressentdialogerna sker på olika nivåer, i olika omfattning och genom skilda kanaler, till exempel publikundersökningar, nätverk och enkäter till medarbetare.

Ägare och styrelse

GöteborgsOperan ägs av Västra Götalandsregionen, som fastställer uppdrag, ägardirektiv, krav och förväntningar. Regionens Miljömål 2030, vision, mål, policydokument, uppdragsbeskrivning och budget ligger till grund för GöteborgsOperans hållbarhets- och miljöarbete, som regelbundet stäms av med regionledningen och operans styrelse.

GöteborgsOperan är med i centrala upphandlingar inom Västra Götalandsregionen och har representanter i relevanta referensgrupper. Detta är viktigt för att möjliggöra dialog och erfarenhetsutbyte och för de hållbarhets- och miljökrav som GöteborgsOperan ställer i samband med upphandlingar.

Medarbetare

GöteborgsOperan är och vill vara en attraktiv arbetsgivare. För att nå framgång i hållbarhets- och miljöarbetet är det viktigt att medarbetarna ges möjlighet att komma med idéer och förbättringsförslag samt vara delaktiga i kommunikation, kunskapsinhämtning och informationsspridning.

Medarbetarsamtal med samtliga medarbetare samt skyddsronder genomförs årligen. Då kan bland annat medarbetarnas tankar och förväntningar kopplade till hållbarhet, egen utveckling och psykosocial arbetsmiljö fångas upp.

Pandemin påverkade inledningen av 2022, men 9 februari hävdades alla restriktioner. Under åren med restriktioner genomfördes många möten digitalt, ett arbetssätt som till viss del har fortsatt.

Publik

GöteborgsOperan inhämtar kunskap om publiken via olika typer av undersökningar:

- SOM-institutets årliga riksundersökning. Operan är även en del av Väst-SOM, vilket gör det möjligt att benchmarka sig med andra västsvenska aktörer.

- Kundundersökningar på GöteborgsOperans besökare. Dessa undersökningar genomförs via telefon och webb av en extern part och mäter bland annat kundnöjdhet, utvärderar köppplevelsen och jämför besöksupplevelsen mellan olika föreställningar.
- Publikuppföljning via webbenkät efter varje föreställning som ger snabb input på vad som skulle gjort besöket ännu bättre, och vad vi ska jobba på framåt.

I kundundersökningarna syns en ökad nöjdhet med besöket som helhet från 2019 och framåt. De som ger allra högsta betyg efter sitt besök ökar år från år. Publikuppföljningen ger bra input om vad som förhöjer kundupplevelsen än mer. Det har exempelvis lett till att information inför besöket har gjorts mer utförlig.

Dessutom görs kvartalsvisa uppföljningar av GöteborgsOperans synlighet i pressen samt av sociala kanaler. Här mäts genomslag hos målgruppen och utvecklingen i operans sociala kanaler. Målet vad gäller ökat antal följare och den organiska räckvidden i de sociala kanalerna har klarts överträffats. Kampanjmätningar av större reklamkampanjer görs av extern part för att mäta mottagandet i målgruppen.

Socialt ansvarstagande

För GöteborgsOperan handlar socialt ansvarstagande om att bidra till ett bättre samhälle genom att vara en ansvarstagande och respektfull arbetsgivare samt att bidra till en positiv social utveckling lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Medarbetarskap och ledarskap

En av de absolut viktigaste förutsättningarna för att GöteborgsOperan ska kunna bedriva en bra verksamhet är kunniga och engagerade medarbetare. Cheferna ska genom tydliga mandat och uppdrag utveckla medarbetare till att ta ett stort eget ansvar och vara med och forma verksamheten. Ledarskapet bygger på motivation, inspiration och att ta tillvara medarbetarnas initiativkraft.

Under 2022 har samtliga chefer med både budget- och personalansvar deltagit i en ledarskapsutbildning. Syftet med utbildningen är att skapa ett mer medvetet ledarskap med hög självkännedom, dela erfarenheter om

ledarskap på GöteborgsOperan för att skapa ett enat ledarkollektiv samt att ge kompetenspåfyllnad med både teorier och verktyg. Arbetet med ledarskapsutbildningen fortsätter under 2023.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö skapar goda förutsättningar för medarbetare att verka och utvecklas. Arbetsmiljön är en gemensam angelägenhet för alla anställda. En hälsofrämjande arbetsplats bygger på att varje medarbetare medverkar till förbättringar när det behövs och tar ansvar för sin egen hälsa och arbetsmiljö. Chefer har ett uttalat ansvar att leda arbetet med arbetsmiljö och hälsa på arbetsplatsen. De ska också vara förebilder och föregångare när det gäller ett hälsofrämjande arbetssätt.

GöteborgsOperans viktigaste resurs är personalen och den ska ges bästa möjliga förutsättningar för att fungera väl. Arbetsmiljön utformas utifrån förtroende och respekt för individen samt säkerhetsaspekter. Lagar, föreskrifter, avtal och branschpraxis utgör grunden. GöteborgsOperans verksamhet bedrivs med betryggande säkerhet mot skador på individer och miljö.

GöteborgsOperans målsättning med arbetsmiljöarbetet:

- Lagar och föreskrifter utgör ett minimikrav samt att arbetsmiljöarbetet i så stor utsträckning som möjligt ska kunna påverkas av personalen.
- De anställdas kunskaper och engagemang ska tas tillvara så att alla upplever att de gör en viktig insats och känner en tillfredsställelse i sitt dagliga arbete.
- Antalet arbetsolycksfall och arbetssjukdomar ska sträva mot noll.
- Ohälsotalet på företaget ska sjunka.

Arbetsmiljöfrågor är en naturlig del i det vardagliga arbetet och finns med som en punkt på regelbundna möten, som arbetsplatsträffar med mera.

GöteborgsOperans medarbetare har ett digitalt system för tillbud, IA (Informationssystem för Arbetsmiljö), med åtkomst via intranätet. Där anmäls arbetsskador, tillbud, olyckor med mera för vidare uppföljning i organisationen.

En partsgemensam grupp har tillsatts för att ta fram förslag till riktlinjer för hur GöteborgsOperan ska arbeta

med produktioner där det kan förekomma intima scener. Beslut om riktlinjerna fattas i början av 2023.

Riskronder och riskanalyser

Arbetsmiljörelaterade riskronder genomförs en till två gånger per år i arbetslokalerna, beroende på lokalens risknivå. Riskanalyser genomförs fortlöpande på avdelningarna, där fysiska och psykosociala risker kartläggs och bedöms. Riskanalyser görs även i samband med inköp av ny utrustning, införande av nya arbetsmetoder eller ny arbetsorganisation. Vidare görs riskronder i samband med varje produktion och/eller ny spelplats, både i repetitionssal och på fasta scener eller turnéscener.

Uppföljning av arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet följs upp löpande i våra projekt och på helhetsnivå på årsbasis, då innevarande års handlingsplan, ny statistik, genomförda ronder och åtgärder diskuteras.

Medarbetarenkäter har genomförts vartannat år, men med uppehåll under pandemin. Diskussioner pågår om hur arbetet med medarbetarenkäter ska återupptas för att på bästa sätt bidra till ytterligare bättre arbetsmiljö.

Hälsofrämjande arbete

Operan uppmuntrar till en aktiv livsstil som främjar hälsa och välbefinnande, både i arbetslivet och på fritiden. Medarbetarna kan träna kostnadsfritt på operans egna gym och gruppträning, har möjlighet att få tillgång till behandlingar/massage på arbetsplatsen, till rabatterade träningskort hos avtalade träningsanläggningar samt ett årligt friskvårdsbidrag. När en anställd tränar i GöteborgsOperans egna lokaler under en timma bjuder arbetsgivaren på hälften av träningstiden en gång per vecka.

Genom företagshälsovården Hälsan & Arbetslivet har GöteborgsOperan tillgång till läkare, sjuksköterska, sjukgymnast, beteendevetare, psykolog och skyddsingenjör.

Alla anställda, oavsett anställningsform, har förmånen fri öppen hälso- och sjukvård. Förmånen omfattar patientavgiften upp till högkostnadsskyddet.

Sjuktalet har ökat till totalt 4,44 procent, jämfört med 2,63 procent under föregående år. Efter pandemin har beteendet kring sjukskrivning förändrats och medarbetarna tenderar att stanna hemma vid sjukdom i större utsträckning än före pandemin. Vi ser att sjuktalet nu följer samhället i stort.

Samverkan

Samverkan ska vara en naturlig del av den fortlöpande utvecklingen och i första hand koncentreras och genomförs så nära verksamheten som möjligt.

GDPR och säkerhet

GDPR

GöteborgsOperan behandlar personuppgifter enligt gällande lagar och föreskrifter (GDPR). Besökarna informeras bland annat på hemsidan om hantering av personuppgifter enligt GDPR och medarbetare informeras om hanteringen i personalhandboken.

Säkerhet

Säkerhetsarbetet vid GöteborgsOperan handlar till stor del om att skydda liv och hälsa för de människor som vistas i lokalerna, men även om skydd av egendom och information. Skriften Person- och egendomsskydd beskriver vad varje medarbetare behöver känna till för att kunna bidra till att skydda verksamheten, skapa en trygg arbetsplats och undvika ekonomiska förluster.

För att bland annat möta omvärldens ständigt förändrade utmaningar fortsätter arbetet med att utöka och förbättra säkerhetssystemen. Detta sker bland annat i samband med ombyggnader.

GöteborgsOperans säkerhetschef medverkar i olika nätverk, till exempel Näringslivets säkerhetsdelegation, Evenemangssäkerhetsnätverket samt Nätverk för säkerhetschefer, där säkerhetschefer från hela Sverige träffas och diskuterar branschrelaterade frågor.

GöteborgsOperan har goda kontakter och kommunikation med berörda myndigheter.

Vid minst ett, ibland flera, tillfällen per år genomförs oannonserade brandövningar. Samtliga nyanställda medarbetare får en brandskyddsgenomgång då även de som behöver en repetition kan delta.

Jämställdhet och mångfald

Utgångspunkten för GöteborgsOperans arbete med jämställdhet och mångfald är alla människors lika värde, där arbetet ska präglas av respekt för individens integritet. Jämställdhets- och mångfaldsarbetet drivs genom en partssammansatt jämställdhets- och mångfaldsgrupp, JämMå-gruppen, som arbetar på uppdrag av lednings-

gruppen. Utgångspunkten för arbetet är diskrimineringsgrunderna samt Västra Götalandsregionens medarbetarpolicy.

Ordföranden för JäMå har det övergripande ansvaret för mångfalds- och jämställdhetsarbetet. Ordförandeskapet delas mellan vd och HR-chef. Varje chef ansvarar för att följa upp sin verksamhet och varje medarbetare ansvarar för att följa givna riktlinjer.

Arbetet för jämställdhet inom GöteborgsOperan innebär att bryta traditionella könsrollsmönster, att ge kvinnor och män lika möjligheter och rättigheter i arbetslivet. Målsättningen är jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsplatsen så att orättvisor försvinner beträffande arbetsförhållanden, möjligheter att förena föräldraskap och arbete, benägenhet att söka arbete och utveckling, könsfördelning inom olika yrkeskategorier, rekryteringsprocessen, lönesättning och marknadsföring.

Med mångfald menar GöteborgsOperan allas lika möjligheter och rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Målsättningen med mångfaldsarbetet är att ta tillvara dessa olikheter och därmed skapa en attraktiv och dynamisk arbetsplats där kompetensen hos individer och samarbetspartners ingår som en naturlig del i både internt och externt arbete.

Arbetet med Likabehandlingsplan 2022-2027 slutför-

des hösten 2022. Vid årsskiftet 2022/23 kommuniceras planen internt och arbetas vidare med i organisationen.

Nolltolerans mot diskriminering och trakasserier

GöteborgsOperan har i många år arbetat aktivt för att förhindra trakasserier och kränkningar. Inga medarbetare, samarbetspartners eller besökare får utsättas för trakasserier eller annan kränkande särbehandling. Samtliga anställda har ett ansvar för att se till att diskriminering och trakasserier inte förekommer i något led av GöteborgsOperans verksamhet. Arbetet tar sin grund i diskrimineringslagen samt i policyn mot kränkande särbehandling som beskrivs på intranätet samt vid introduktion av nyanställda.

Organisationen har klara rutiner och särskilda ombud som arbetar ute i verksamheten för att fånga upp sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier och kränkande särbehandling får inte förkomma över huvud taget. Under 2022 genomfördes en enkät kring diskrimineringsgrunderna. Resultaten från den kommer att analyseras i början av 2023 och handlingsplaner kommer att tas fram.

GöteborgsOperan som samhällsaktör

GöteborgsOperan Skapa

Avdelningen Skapa samlar GöteborgsOperans verksamhet som rör barn och unga, familj, medskapande och deltagande. Inom Skapa är GöteborgsOperans konstformer

	2022	2021	2020	2019
Antal anmälda olyckor, tillbud, ohälsor och riskobservationer	182	161	175	215
Sjukfrånvaro i procent av den totala förväntade arbetstiden	4,44%	2,63 %	3,70 %	3,36 %
Sjukfrånvaro i procent, kvinnor/män	2,63% / 1,81%	1,72 % / 0,91 %	2,12 % / 1,58 %	1,64 % / 1,72 %
Antal anställda tillsvidare, inklusive provtjänstgöring	463	418	452	459
Totalt antal chefer	34	34	33	33
Andel kvinnor/män av antal chefer	53% / 47%	56 % / 44 %	61 % / 39 %	58 % / 42 %
Antal kvinnor/män i ledningsgrupp	7/2	8 / 1	8 / 1	8 / 0
Medelålder kvinnor/män i chefsbefattningar	52/50	52 / 51	51 / 50	50/52

uppdelade i Skapa opera/drama och Skapa dans. Skapa driver såväl löpande verksamhet, till exempel körer, som specifika projekt, både i och utanför operahuset. Skapadagar återkommer varje termin, ofta under skollov. Våren 2022 genomfördes Skapadagar på februari- och påsklovet. Höstens Skapadagar ägde rum mellan 28 oktober och 6 november.

En mer tillgänglig opera

GöteborgsOperans verksamhet ska vara publikt anpassad så att föreställningarna är tillgängliga för personer med funktionsvariationer. Detta gäller såväl operahuset som upplevelsen och informationen. *Relaxed performance* är en föreställningsform som vänder sig till personer vill ha lite friare former än vad andra föreställningar erbjuder. *Relaxed performance* vänder sig särskilt till personer med funktionsvariationer men alla är välkomna, oavsett ålder och funktionsuppsättning. Under 2022 har *Relaxed performance* genomförts vid tre tillfällen.

Syntolkning av föreställningar har genomförts vid sex tillfällen under 2022.

Det regionala Nätverket Universell Scenkonst verkar för en breddning av scenkonsten vad gäller vilka som får ta plats på scenen och vilka som ges möjlighet att vara publik. GöteborgsOperan är en av tre initiativtagare till nätverket, där även Regionteater Väst, Big Wind, Danskompaniet Spinn, Språng och Konstra samt tillgänglighetskonsulent från Förvaltningen för kulturutveckling (Västra Götalandsregionen) ingår.

Med digitala produktioner kan GöteborgsOperan nå ut till en mycket bred publik. En digital strategi har antagits under året och digital innovation ska ge förutsättningar för ett kompletterande digitalt operahus.

Barns och ungas möjligheter att få ta del av och delta i kulturlivet

Operan och skolan

Den mest omfattande delen av arbetet med regionens skolor är att skolklasser erbjuds att följa en produktion under 3-4 möten med GöteborgsOperans teaterpedagog inklusive att se en föreställning. Under hösten har 360 elever och 22 pedagoger fördelat på ett högstadium, sex gymnasieskolor, en folkhögskola och en kulturskola deltagit.

GöteborgsOperans teaterpedagog har dessutom haft studiecirkel för ett 15-tal lärare utifrån metoden "Tala opera/musikal/dans - Tala liv", ett koncept utarbetat av Sensus studieförbund.

Ett 30-tal grundskole- och gymnasielärare har under hösten börjat på kursen *Lärare ser på scenkonst*, som ska ge lärare verktyg i att stärka elevernas möjlighet att möta scenkonst, såväl i upplevelsen som i samtalet. Kursen är ett samarbete mellan GöteborgsOperan, Backa Teater och Göteborgs Stad Kulturförvaltningen.

Under 2022 har GöteborgsOperan gett drygt 85 skolföreställningar, både i operahuset och på turné, där totalt 8 600 elever fått ta del av en föreställning.

Nyskrivet för unga

Genom att skapa nyskrivna verk och turnera med dem vill GöteborgsOperan bidra till att låta alla barn, oavsett förutsättningar upptäcka scenkonst.

Sandvargen är en nyskriven barnopera (beställningsverk från GöteborgsOperan) baserad på Åsa Linds prisade böcker. Under skapandet av verket har både sångare och musiker träffat barn genom GöteborgsOperans samarbete med Rädda Barnen region Väst. Några av dessa har varit referensgrupp till produktionen. *Sandvargen* hade urpremiär i Skövde 8 september och åkte sedan på turné i regionen samt spelades på GöteborgsOperans Lilla scen.

Rakel och Oraklet, GöteborgsOperans minimusikal för 6-8-åringar, hade premiär i oktober 2019. En filmversion gjordes 2021 och visades under öppet hus påskan 2022.

Astronaut är en dansföreställning för barn i mellanstadieåldern som hade världspremiär 23 september 2021. Föreställningen blev mycket efterfrågad och fortsatte turnera i Göteborg och Västra Götaland under hösten 2022, inklusive spelningar på GöteborgsOperans lilla scen. Ett skolmaterial medföljer skolföreställningarna med förslag till lärarna hur de kan arbeta vidare med eleverna utifrån föreställningens tematik och uttryck.

Körer för barn och ungdomar

GöteborgsOperan vill, förutom gemenskap och sångarglädje, ge barn och ungdomar scenisk erfarenhet och möjlighet att sjunga i professionella sammanhang. I barnkören sjunger barn mellan 9 och 12 år. Ungdomskören delas in i en yngre (12-16 år) och en äldre (16-25 år) grupp.

Under året har barnkören bland annat medverkat i vårens Skapadagar med allsångskonserterna *Sjung med! Sångglädje för hela familjen*. Ungdomskören gjorde under samma vecka *Relaxed performance: Ett liv - lev nu dö sen*.

Ungdomskören har sedan 2019 samarbetat med kören Arctic Light i Norrbotten i det gemensamma projektet *Existens*. Deltagarna i de båda körerna har tillsammans med librettist och kompositör skapat en föreställning från idé till scen. Under pandemin skedde samarbetet digitalt, vilket har visat på hur man kan jobba tillsammans trots stora geografiska avstånd. Våren 2022 framfördes *Existens* både på GöteborgsOperans Stora scen och på Akustikum i Piteå.

Året avslutades med produktionen *Julglitter och opera-kaos* där barnkören medverkade på scenen och ungdomskörerna sjöng i foajén för publiken strax innan föreställning.

Engagera fler unga

Arbetet med att öka delaktigheten bland unga som av olika anledningar inte har haft möjlighet att möta eller engagera sig i kulturlivet fortsätter.

GöteborgsOperans *Unga ambassadörer* är GöteborgsOperans gemensamma referensgrupp för unga 13-25 år. Fokus är breddat deltagande, ömsesidig dialog och ett forum för unga som vill tala om, uppleva och skapa scenkonst. Gruppen är involverade i flera aktiviteter, bland annat GöteborgsOperans instagramkonto för unga.

Genom *Återskapa* får ungdomar från hela regionen tillsammans med professionella artister skapa ett helt nytt verk med kopplingar till tematiken i ett existerande verk. Alla ungdomar mellan 13 och 21 år som vill uttrycka sig genom musik, sång, dans eller sceniskt arbete är välkomna att söka. Under 2022 har man arbetat med *Turboshow: Rigoletto - en klubbshow om makt* samt den nyskrivna musikalen *Svenne*, som anknyter till operan *Nabucco* som ges på Stora scenen 2023.

En angelägen del av civilsamhället

GöteborgsOperan ska vara en angelägen del av civilsamhället och samarbeta med företag, institutioner, organisationer och arrangörer. Detta genom att bygga nätverk och skapa försäljningsmöjligheter på kort och lång sikt.

Sedan 2021 har GöteborgsOperan ett långsiktigt samarbete med Rädda Barnen region Väst. Barn har rätt till kultur enligt Barnkonventionen, som numera är svensk lag.

Samarbetet med Rädda Barnen ska göra att fler får tillgång till kultur och möjlighet att vara delaktiga i GöteborgsOperans verksamhet. Under året har samarbetet med Rädda Barnen i Hjällbo bland annat lett till att grupper från Rädda Barnens Mammaforum och Tjejforum sett dansföreställningar och själva dansat och utforskat rörelse.

Skapakören, en mötesplats för vuxna i olika åldrar med sång som intresse, skapade en scenisk körkonsert om frihet, *Bleka höga höst*, som fick premiär på Skapadagarna hösten 2022. Kören består av cirka 50 personer som framförde såväl svenska visor som serbiska och iranska sånger, samisk jojk och 80-talshits.

GöteborgsOperan var drivande i att bilda det regionala Nätverket Universell Scenkonst, för att lyfta frågor kring scenkonst för barn och unga med multifunktionsvariationer (se vidare under avsnittet En mer tillgänglig opera).

GöteborgsOperan arbetar fortsatt med folkhögskolor och andra kulturinstitutioner i regionen under projektnamnet FOKIS, Folkbildning och kultur i samverkan. Ett långsiktigt samarbete sker även med Göteborgs Kulturskola, där *Ungdomsbiennalen* är en betydande del. *Tvåornas kör* är ett annat samarbete med kulturskolan, där elever från andra klass uppträdde på Stora scen i tre konserter, med cirka 300 medverkande barn per föreställning.

På nationell och lokal nivå har GöteborgsOperan ett samarbete med samtliga tre musikalutbildningar i Göteborg; Högskolan för scen och musik (HSM), Balettakademien och Performing Arts School. Detta innebär att GöteborgsOperan följer deras studenter under utbildningen och diskuterar utbildningens innehåll samt resultat. För produktioner på musikalscenen har GöteborgsOperan ett kontinuerligt nätverkande med övriga producenter i Sverige, såväl privata som institutioner. Även internationellt nätverkande förekommer med andra producenter och scener.

Med Högskolan för Scen och Musik (HSM) har GöteborgsOperan ett långsiktigt mentorskapsprojekt för masterstudenterna under deras 2-åriga utbildning. Syftet är att ge studenterna inblick i operans verksamhet och i solisternas arbete samt få annan relevant kunskap i relation till sin utbildning.

I mars genomfördes jobbmässan Skarpt Läge, som vänder sig till unga vuxna, på GöteborgsOperan med Göteborgs Hamn som värd. När resultatet summerades hade 192 nya jobb tillsatts efter att 1 100 unga vuxna under någ-

ra timmar mött 35 företag och organisationer med rekryteringsbehov. Skarpt Läge planeras äga rum på operan även 2023.

I maj var GöteborgsOperan värd för ett musikmaraton till förmån för drabbade av kriget i Ukraina, detta i samarbete med Göteborgs Symfoniker (GSO).

En insamlingsgala till förmån för Drottning Silvias barnsjukhus var planerad till 12 maj, men sköts på framtiden på grund av världsläget. Galan är ett samarbete mellan Insamlingsstiftelsen för Drottning Silvias barnsjukhus och GöteborgsOperan, och skulle först ha genomförts i samband med nyinvigningen av barnsjukhuset 2021, men pandemin stoppade de planerna.

Miljömässigt ansvarstagande

GöteborgsOperans miljöarbete tar sig uttryck på många olika sätt, från effektivare energianvändning och materialåtervinning till vad som serveras i restaurangen. Sedan 2018 har miljön en central roll också i de konstnärliga valen, särskilt genom uppsättningen av de fyra verken i *Nibelungens ring*. Detta, tillsammans med att engagemanget för hållbarhetsfrågorna genomsyrar organisationen, låg till grund för att GöteborgsOperan i november 2022 belönades med International Opera Awards – ”opera-världens Oscar” – i kategorin Hållbarhet. Ett ärofyllt pris som ger energi till det fortsatta miljöarbetet då det alltid finns områden att förbättra.

Västra Götalandsregionen har långsiktiga miljömål för alla regionens verksamheter, Miljömål 2030, kopplade till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Dessa är utgångspunkter för GöteborgsOperans miljöarbete.

Systematiskt miljöarbete

GöteborgsOperan är miljöcertifierad enligt ISO 14001. Det innebär att verksamheten uppfyller gällande miljölagstiftning och uppdragsgivarnas förväntningar samt dagligen arbetar systematiskt och strategiskt med hållbarhetsfrågor. Restaurangen, inklusive caféer, barer och personalmatsal, är certifierad enligt Svanen, Nordens officiella miljömärkning. Miljöledningssystemen fungerar

som ramverktyg för att systematiskt minska verksamhetens miljö- och klimatpåverkan.

Betydande miljöpåverkan och riskidentifiering

I miljöaspektlistan, som ses över årligen, identifieras verksamhetens betydande miljöpåverkan. Utifrån miljöaspektlistan, och de risker och möjligheter som identifierats där, samt Västra Götalandsregionens Miljömål 2030 formuleras GöteborgsOperans miljömål. Identifierade målområden utgår från tre av de globala hållbarhetsmålen:

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion – resurseffektivitet och giftfritt

Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna – låg klimatpåverkan

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald – ekosystem och främjad biologisk mångfald

GöteborgsOperans miljömål

Miljömålen bygger på visionen om det goda livet i Västra Götalandsregionen och Miljömål 2030 med dess utvalda målområden. Målsättningarna sträcker sig fram till 2030 och har brutits ner i delmål och aktiviteter som kan kopplas till GöteborgsOperans verksamhet.

Genomgående för miljömålsarbetets första etapp är att ta fram lämpliga beräkningsverktyg, göra avgränsningar, leta nya innovativa material eller råvaror, ändra arbetssätt och kalkylera kostnader för investeringar som ger förbättrad miljöprestanda samt att hitta en balans mellan olika miljömål. Ett urval av delmålen presenteras här.

Resurseffektivitet och giftfritt

- Öka andelen återvunnen textilfiber, second hand-köp och biobaserat material.
- Minska andelen fossilbaserad plast, alternativt ersätta plast med andra, förnybara material.
- Aktivt och metodiskt välja ut vilka kemiska produkter som ska användas samt minska det totala antalet produkter.
- Undvika användning av farliga ämnen i kemiska produkter och inköpta varor.
- Halvera energianvändningen i operahuset jämfört med 1996.
- Öka produktionen av solel.

Arbetet med att öka andelen återvunnen textilfiber, köpa mer second hand och biobaserat textilmaterial samt minska användningen av plast och metaller är ständigt pågående där alternativa material testas och undersöks. Arbetet består av kartläggning, nulägesanalys samt översyn av inköpsprocesser, rutiner, uppdatering av teknisk handbok med mera. Det är ett långsiktigt arbete som kräver tid och dokumentation.

Förändringar som gjorts under året är exempelvis att hyrda entrémattor numera är gjorda av Econyl, en produkt tillverkad av bland annat återvunna fisknät och textilier. Gummit i mattan är fritt från ftalater. I restaurangen används inte längre dukar vid lunchserveringen för att minska behovet av textilier och tvätt.

Ambitionen är att välja miljöcertifierade textilier så långt det går i kostymproduktionen, vilket kan bidra till att bygga upp en textiltillverkning som är hänsynsfull mot miljön. Före sommaren genomfördes en workshop om hållbara textilier och cirkulära flöden i samarbete med Kulturakademien och Science Park Borås. Kostymavdelningen och andra som arbetar med textilier på GöteborgsOperan medverkade. Workshopen visade framförallt på ett behov av fokus på ökad cirkularitet av textilier. Dialogen ska fortsätta med Science Park Borås för att se hur kunskaperna kan omsättas i praktiken.

En annan utbildningsinsats under året var en workshop och föreläsning med RISE (Research institute of Sweden) om energieffektiv scen- och utställningsbelysning.

Det pågår ett långsiktigt arbete i verkstäder med att hitta miljöbättre alternativ till kanalplast, som används för att bygga dekor. En omfattande kartläggning av vilka sorters plast som används på GöteborgsOperans alla avdelningar gjordes under våren. Resultatet pekade ut några produkter som vidare ska undersökas för att eventuellt hitta miljö- och hälsobättre alternativ.

Vid inköp av kemiska produkter analyseras och väljs bästa alternativ för både hälsa och miljö. SIN- och PRIO-ämnen ska inte förekomma i kosmetika och hygienprodukter och ska undvikas i kemiska produkter och andra material. Kemiska produkter rensas ut kontinuerligt för att ersättas av mer miljövänliga alternativ.

Energiförbrukningen i den egna förvaltade lokalen, operahuset i Göteborg, ska 2030 vara hälften av förbrukningen 1996. Det skulle innebära en förbrukning på 124 kWh/m² och år. 2022 uppgick förbrukningen till 167 kWh/m²,

vilket är den lägsta förbrukningen hittills. Målvärdet bedöms kunna nås genom att bland annat armaturer och fläktar byts ut till mer energieffektiva varianter samt genom att öka produktionen av solel från cirka 100 till 300 MWh/år. Utbyggnad av solel och utbyte av fläktar är stora investeringar. Under året har fokus legat på optimering av ventilation och energiförbrukning i Magasinet på Sörredsvägen.

I så gott som alla projekt används nu visualiseringsstudion för digital ljussättning innan det riktiga ljuset slås på, vilket sparar både energi och scentid.

Operahuset köper bara el från förnybara energikällor genom Bra Miljöval vatten för såväl fjärrvärme som el och har egen produktion av el från solceller på taket. Solcellerna täcker drygt 600 m² av taket och alstrade 108 523 kWh (96 759) under 2022, vilket är den högsta elproduktionen hittills.

Mängden totalt avfall ska minska och avfallssortering öka. Under året uppgick den totala mängden avfall till 181 ton. Det är en ökning jämfört med tidigare år. Förklaringen är att det varit full verksamhet efter pandemiåren, men också att ombyggnationen av Magasinet fortsatt under året, vilket genererat byggavfall. Med verksamheten i full gång så ökade andelen materialåtervinning, inklusive matavfall, igen även om den var lägre än före pandemin. Totalt gick 47 procent av allt avfall till någon slags återvinning, vilket är lägre än 2019 och förklaras av den temporära ökningen av byggavfall.

För att ytterligare minska avfallsmängden samt öka återanvändning fortsätter GöteborgsOperan hitta kanaler för att skänka och dela allt från möbler och kläder till scenteknik. Bland annat har man på Hjelmsäters Egendom på Kinnekulle byggt väggar i sin träflisdepå av dekorväggarna från *Ragnarök*. En del hela och rena arbetskläder går också till biståndsinsatser genom insamling av Human Bridge och en del scenteknik lämnas till Returkultur. De kostymer som inte längre kan användas sparas i förråden till de populära utförsäljningar som görs med några års mellanrum.

Låg klimatpåverkan

- Minska klimatpåverkan från inköpta/hyrda textilier, plastprodukter/material samt metallprodukter/material.
- Minska klimatpåverkan per portion i måltidsserveringarna.
- Minska matsvinnet.
- Minska klimatpåverkan från egna person- och godstransporter.
- Stötta medarbetarnas och besökarnas fossilfria resor.

Verktyg eller metoder för att jämföra materials miljö- och klimatpåverkan undersöks och målsättningen är att de på sikt ska implementeras för att kunna användas i det dagliga arbetet. Det är ett stort jobb då det innefattar många olika material, arbetet läggs därför upp långsiktigt och metodiskt. Under 2022 har GöteborgsOperan varit i kontakt med andra scenkonstaktörer för att ta del av deras påbörjade arbete och insikter inom området. Detta kommer att fortsätta under 2023.

Ett långsiktigt mål är att klimatpåverkan från en genomsnittlig måltid ska vara högst 0,5 kg CO₂e (koldioxidekvivalenter). Genomsnittet för en måltid på GöteborgsOperan ligger på cirka 1 kg CO₂e, med stor variation mellan rätterna. Från och med 2022 mäts matsvinnet i alla måltidsverksamheter inom Västra Götalandsregionen på samma sätt. GöteborgsOperans restaurang ska halvera sitt produktions- och tallrikssvinn från 94 gram/portion 2018 till 47 gram/portion 2030. Resultatet av mätningen 2022 visar på en minskning jämfört med basåret, men faktorer gör att fler mätningar behövs för att få en tillförlitlig trend.

Verksamheten i GöteborgsOperans magasin har utökats och därmed har även transporter till och från magasinet ökat, varpå möjlighet till bättre samordning av transporter ses över. Det nya samarbetet med flera teatrar i magasinet bedöms ha stor potential för att totalt sett minska transporterna för alla aktörer, dela material och energianvändning.

Några fordon som används till egna vägtransporter har bytts ut och alla lastbilar och bussar, utom en, går numera på biodiesel, HVO 100. Två andra bilar har också ersatts av en elbil under året. Den totala klimatpåverkan från egna vägtransporter uppgick 2022 till 12,2 ton CO₂e,

vilket är en minskning från 2021. Förklaringen är aningen färre körda kilometer och att övergången till elbil bidrar till minskad klimatpåverkan samt att andelen tjänsteresor i privat bil minskat jämfört med tidigare år. Dessa tjänsteresor är totalt sett en förhållandevis liten del av alla körda kilometer, men eftersom inga drivmedel är kända för privat bilanvändande utgår man från diesel, för att inte riskera att räkna för lågt, vilket får genomslag i statistiken.

Klimatpåverkan från inhyrd vägtransport till turné uppgick 2022 till 7,2 ton WTW (Well-to-Wheel) vilket är högre än tidigare år och förklaras av fler genomförda turnéer och högre andel diesel i förhållande till biodiesel, jämfört med tidigare år. Upphandling av ny turnétransport har gjorts under året där krav ställts på användning av biodiesel så långt det är möjligt.

Klimatpåverkan från flygresor varierar år för år, beroende på vilka turnéer och uppsättningar som genomförs och vilka konstnärliga team som anlitas. Under 2022 gjordes tre olika turnéer till europeiska destinationer. Flygresornas totala klimatpåverkan uppgick till 105 ton CO₂, där turnéerna utgjorde ungefär en tredjedel av klimatavtrycket.

Resor är ett prioriterat område men här finns en målkonflikt med GöteborgsOperans uppdrag att utföra scenkonst regionalt, nationellt och globalt. En genomlysning av flygresorna under 2019 visar att drygt 80 procent av GöteborgsOperans alla flygresor är direkt kopplade till uppdraget, alltså att turnera och samarbeta med internationella team och artister. En lärdom under pandemin var att många fysiska möten kunde ersättas av digitala möten. Västra Götalandsregionen har antagit en ny rese- och mötespolicy under 2022 och GöteborgsOperan ska därför se över nuvarande policy.

GöteborgsOperan uppmuntrar personal att åka kollektivt och alla har möjlighet att köpa årskort i kollektivtrafiken genom delbetalning via nettolönen. Under 2022 har 90 medarbetare (90) registrerat sig för ett årskort. GöteborgsOperan uppmuntrar även medarbetare att cykla till och från jobbet. En ny och säkrare cykelparkering för anställda har byggts och invigdes i december, som ger bra förutsättningarna för medarbetares möjlighet till hållbar arbetspendling.

Av årliga kundundersökningar framgår att GöteborgsOperan klarar målet om hållbara besöksresor. Mer än 50 procent av gästerna kommer till föreställningarna med kollektivtrafik, till fots eller på cykel.

Ekosystem och främjad biologisk mångfald

- Öka andelen ekologiska och regionalt producerade livsmedel.
- Kräva naturbeteskött i upphandling av oberett kött.
- Fortsätta ställa hållbarhetskrav vid upphandling och inköp som minskar negativ påverkan på den biologiska mångfalden.

Målet för 2030 är att nå 60 procent ekologiska livsmedel i den totala livsmedelsbudgeten. Under 2022 blev resultatet 51 procent (51), precis som föregående år. Det ställningstagande som gjordes i upphandlingen av oberett kött under 2021, att enbart köpa svenskt och mestadels regionalt producerat kött, gjorde att den ekologiska andelen minskade något. Den egentillverkade musten av svenska äpplen har ersatt inköp av ekologiska juicer. Till sammans med bristande tillgång på vissa livsmedel och stigande priser har detta gjort det svårt att öka andelen hållbart producerade varor.

Samarbetet mellan restaurangen och regionens naturbruksskolor Sötåsen och Svenljunga har pausats. Istället undersöktes alternativet att köpa vildsvin direkt från lokal vilthanteringsanläggning. Dessvärre blev det brist på vildsvin varpå priset blev för högt. Så långt ekonomin tillåter köps svenskt ekologiskt naturbeteskött och några svenska viner har fått ta plats på restaurangens vinlista. Naturbetesköttet bidrar till målet om ökad biologisk mångfald samt ökar andelen inköp av regionalt producerade råvaror då allt naturbeteskött produceras i Västra Götaland.

I övrigt genomsyras GöteborgsOperans restaurang av en väl utvecklad miljöfilosofi; Svanenmärkt, ansluten till nätverket Hållbara Restauranger, en del av Fairtrade Region och Klimat 2030:s restaurangsatsning.

Trävaror ska fortsatt vara märkta med FSC eller PFSC, fisk och skaldjur som är rödlistade enligt WWF:s Fiskguide får inte köpas in och ett pågående arbete med att fasa ut livsmedel innehållande palmolja pågår, liksom att använda ekologisk bomull så långt det går.

Fram till sommaren 2020 hade GöteborgsOperan bikupor på taket. Bina bor numera i Trädgårdsföreningen där de fortsätter sitt arbete med honungstillverkning och pollinering för biologisk mångfald. Biodlingen sköts fortfarande av GöteborgsOperan och honungen slungas i restaurangens kök och säljs i OperaShopen.

Utöver de tre målområdena ovan har GöteborgsOperan ett fjärde övergripande mål i miljöarbetet:

Kommunikation

- Öka kunskapen om Agenda 2030 och miljöarbetet internt och externt.
- Använda GöteborgsOperan som mötesplats för evenemang med hållbarhetstema.

Intresset för GöteborgsOperans miljöarbete har varit fortsatt stort, i synnerhet för projektet *Nibelungens ring*. Under året har andra aktörer i branschen hört av sig för att få veta mer om arbetet, bland annat genom studiebesök. GöteborgsOperan har medverkat vid arrangemang av Opera Europa och i en paneldebatt (digitalt) om scenkonst och klimatet med Center for Contemporary Opera i New York samt på IAMA:s (International Artist Managers Association) årliga konferens. Även lokalt, i Göteborg, har GöteborgsOperan delat med sig av sina lärdomar med flera olika scenkonstaktörer.

Belönad för hållbar opera

Uppsättningarna av Wagners epos *Nibelungens ring* hade hållbarhet som en aktiv del i de konstnärliga valen under produktionsåren 2018-2021. Fokus har även legat på att utvärdera, reflektera och dra lärdomar för att skapa ett mer strukturerat arbete för att systematiskt utveckla miljöarbete i projekt. Varje uppsättning är unik och har olika förutsättningar så det finns en utmaning i att utveckla systematik i miljöarbetet. Det kräver långsiktighet och uthållighet tillsammans med kreativitet.

En sammanfattande rapport om projektet ska ställas samman. Ringen-projektet gav stort eko internationellt och GöteborgsOperan belönades i slutet av året med "operavärldens Oscar", International Opera Award i kategorin Hållbarhet.

Miljömål - flerårsjämförelse

De övergripande målen för 2030 bygger på Västra Götalandsregionens långsiktiga miljömål för alla regionens verksamheter, Miljömål 2030. Målet gällande klimatpåverkan från flygresor kan komma att formuleras om, eftersom målet inte

är förenligt med operans uppdrag (internationella turnéer). Resultaten för 2022 bör jämföras med 2019 och tidigare, då 2020 och 2021 präglades av att verksamheten i stort sett låg nere på grund av pandemin.

		Övergripande mål 2030			Resultat	
		2022	2021	2020	2019	2018
Klimatpåverkan från egna vägtransporter ton CO ₂ e (koldioxidkvivalenter)	100 % fossilfri	12,2	15,5 ***	14,5	21	24
Klimatpåverkan från flygresor, ton CO ₂	Minska med 80 % jmf 2016	105	34	31	172	146
Klimatpåverkan inhyrd turnétransport, ton CO ₂ WTW (Well-to-Wheel)	100 % fossilfri	7,2	1,2	0	3,7	3,1
Energiförbrukning egen lokal, kWh/m ²	124 kWh/m ²	167	150	147 *	172	173
BTA (bruttototalarea)						
Total mängd avfall (ton)	Minska jmf tidigare år	181	135,5	138 **	157	179
Andel avfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, procent	minst 75 %	47	44	56	63	61
Andel avfall till förbränning, procent	max 25 %	48	50	41	34	34
Andel ekologiska livsmedel av den totala livsmedelsbudgeten, procent	minst 60 %	51	51	53 *	56	52

* Uppdaterat resultat sedan Årsredovisning 2020.

** Matavfallet har till viss del fått uppskattas på grund av fel på en våg hos avfallsentreprenören.

*** Uppdaterat resultat sedan Årsredovisning 2021.

Ekonomiskt ansvarstagande

För att kunna fullgöra uppdraget och bland annat säkerställa att GöteborgsOperan fortsätter att leverera kvalitet och håller en internationell klass, krävs såväl hållbar finansiering och långsiktig planering som affärsmässighet.

Det långsiktiga strategiska målet är att ha en ekonomi i balans, med en hållbar hög egenfinansiering och hög kasalikviditet. Verksamheten ska därför ha en effektiv ekonomistyrning som gör att beslut kan grundas på väl underbyggda underlag. Uppföljning och rapportering ska ske enligt de riktlinjer och tidsplaner som ägaren Västra Götalandsregionen och dess kulturnämnd beslutar om.

Styrelsen ska årligen identifiera risker i verksamheten samt anta en internkontrollplan.

Regionledningen insåg redan i mars 2020 att intäktsbortfallet för GöteborgsOperan och övriga regionägda bolag skulle komma att bli stort på grund av coronapandemin. När all publik verksamhet ställdes in uteblev biljettintäkterna samt en stor del av övriga egenintäkter. Därför beslutade regionledningen att inom ramen 700 mnkr bevilja kapitaltäckningsgaranti för regionägda bolag gällande till och med 2022-12-31 för att säkerställa bolagens ekonomi.

Effektiv ekonomistyrning

GöteborgsOperan ska anpassa och utveckla arbetet med att nå uppsatta mål för att kunna möta förändringar i omvärlden som påverkar verksamheten. Verksamheten ska utvärderas kontinuerligt med utgångspunkt i sina konstnärliga processer. Målet är att kvalitetssäkra framtida produktionsprocesser och skapa en hållbar utveckling.

Beslut angående de konstnärliga projekten fattas utifrån givna ekonomiska ramar som är formulerade i ett förutsättningsdokument. Detta för att ha väl underbyggda underlag för beslut. Ekonomiska långsiktiga planer tas fram som en del av ledningens strategiska arbete. Ekonomi- och inköpshandbok samt policyer och riktlinjer uppdateras löpande. En riskanalys med internkontrollplan som underlag för styrelsens arbete genomförs regelbundet.

Inköp

GöteborgsOperan följer lagen om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingsverksamheten spelar en viktig roll i styrningen av ekonomin. Som grund finns GöteborgsOperans inköpspolicy. Tydligt skrivna regler och rationella rutiner är en förutsättning för att upphandlingar ska kunna bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt. Regler av central betydelse finns i inköpshandboken.

Så långt det är möjligt deltar GöteborgsOperan i Västra Götalandsregionens upphandlingar och avropar från centrala ramavtal och andra centralt upphandlade avtal. För specifika behov gör GöteborgsOperan egna upphandlingar och följer då Västra Götalandsregionens riktlinjer.

Styrelsen ansvarar för att fastställa och anta inköpspolicy och inköpshandbok. Vd ansvarar för att lagstiftning, policyer och riktlinjer efterlevs, att ansvar och befogenheter i inköps- och upphandlingsfrågor inom organisationen tydliggörs samt att medarbetare har den kompetens som krävs för att genomföra inköp och upphandlingar. Beslut om upphandling fattas och avtal tecknas i enlighet med attestinstruktionen.

Näringslivssamarbete med anpassad sponsring

GöteborgsOperan ska aktivt arbeta för att säkerställa och öka intäkterna utöver ordinarie biljettförsäljning. Det kan vara intäkter från uthyrningar, företagsevents, seminarier och middagar eller det som brukar benämnas

sponsringssamarbeten. Bland annat genomfördes i mars jobbmässan Skarpt läge, som vänder sig till unga vuxna, på GöteborgsOperan med Göteborgs Hamn som värd. Arrangemanget blev lyckat och planeras äga rum på operan även 2023.

En god affärsetik

Förtroendevalda och medarbetare inom GöteborgsOperan arbetar på invånarnas uppdrag och i deras intresse. Förtroende skapas genom ett korrekt uppförande och förhållningssätt från varje enskild styrelsemedlem och medarbetare.

Västra Götalandsregionens riktlinjer mot korruption, mutor och jäv samt GöteborgsOperans personalhandbok och övriga berörda styrdokument ligger till grund för en god affärsetik. Likaså är operans värdegrund en viktig kugge, vilket är ett kontinuerligt pågående arbete inom GöteborgsOperan. Inom operan råder nolltolerans mot korruption, mutor och jäv.

Attestansvar

Majoriteten av operans chefer och projektledare har budgetansvar. Med budgetansvar följer attesträtt och generellt gäller att befattningshavare i ansvarig ställning får ta på sig attestansvar för kostnader inom sitt eget ansvarsområde, upp till en viss nivå, vilket framgår av GöteborgsOperans attestinstruktion. Transaktioner som direkt berör den attestansvarige ska attesteras av närmast överordnad chef. Attestansvarig förutsätts ansvara för att kontrollräkningar och övriga kontroller görs före attestering. Vidare är den attestansvarige ansvarig för att åtgärden ligger i företagets intresse samt att den överensstämmer med gällande reglementen och instruktioner inom företaget samt gällande lagstiftning. All personal med attesträtt måste signera ett godkännande av attestansvar.

Göteborg den dag som framgår av min elektroniska signatur

Maria Brauer
Ordförande

Monica Green

Anna Silvén

Anna Sara Perslow

Ann Catrine Fogelgren

Johnny Magnusson

Maria Andersson Willner

Anita Forsberg

Valéria Kant

Christina Björklund
Verkställande direktör

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i GöteborgsOperan Aktiebolag, org.nr 556121-7828

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2022 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Göteborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Isa Schuman
Auktoriserad revisor